

CUGETUL ZILEI

Orice istorie e mai interesantă decât cea politică. Oamenii politici au pierdut șansa războiului (care s-a compromis ca demers glorios al comunității), au pierdut cuvântul (presa, discursul, tribuna politică) și au rămas niște bieți intențenți. Să-i lăsăm să se certe pentru dreptul de a ne mătura străzile.

CONSTANTIN NOICA

Proverb popular

Se observă de către oricine că dl. prim ministru este activ și puternic. În ședințele prelungite ale conducerii de partid și ale guvernului, domnia sa rezistă deși miniștrii cad, pe rând, vlăguți. Ei vin și pleacă, dar dl. Petre Roman rămâne neclintit, în ciuda faptului că se plimbă cu avionul prin America Latină, prin America de Nord, prin Orientul Apropiat, prin Europa; cu bicicleta prin parcul Herăstrău și cu automobilul, prin București și prin orașe de provincie. Televiziunea română ni-l prezintă cînd rîzător, cînd încruntat. Cînd ride este stăpîn pe sine, cînd se încruntă arată că este stăpîn. De curînd s-a încruntat că, pe vreo 200 și ceva de funcționari (subliniez că și primul ministru este funcționar!) i-a identificat a fi corupți și incompetenți. Cine sînt aceștia, ce au făcut și ce funcții ocupă? Nu ni se spune!

În subordinea directă a domnului prim-ministru se găsește administrația de stat, deci aici trebuie să fie incompetenții corupți la care face referire. Înseamnă că sînt primari și funcționari de primărie, prefecți și funcționari de prefectură, miniștri și funcționari în ministere. Numai 200 și ceva să fie? Bănuim măcar vreo 20.000, căci dl. Petre Roman cînd afirmă ceva acționează numai cu un procent (1%) din realitate. Accese de curățenie în aparatul de partid și de stat avea și Ceaușescu (vinătoarea de la Craiova este cel mai cunoscut pretext făcut public). Maladia este mai veche în țara asta (expresia aparține domnului prim-ministru!) iar tratamentul a fost aplicat intermitent. Între funcționarii promovați de „primul guvern democrat”, cel al lui Petru Groza, repede s-au dovedit a fi mulți incompetenți și corupți. De cîteva ori s-a făcut o slabă curățenie, motiv pentru care, din partea celor eliminați „cel dintîi prim-ministru democrat” a fost blagoslovit cu calificativul PETRICA GROZAVUL. Pentru că a făcut doar pe grozavul, corupția s-a tot extins, încît Petru al II-lea exclamă hotărît: EU REFUZ SĂ FIU PRIM-MINISTRU AL UNEI ȚĂRI ÎN CARE SE INSTALEAZĂ CORUPȚIA (mai potrivit era verbul SE GENERALIZEAZĂ!). Concluzia logică este că dl. prim-ministru și-a dat demisia, însă înțelepciunea populară românească a remarcat cum se împetește pește. Textul are un final mai puțin cunoscut: ... dar de la coadă se curată!

Ion UNGUREANU

Dumbrăveni — un oraș... „închis” (!?)

Prima impresie pe care ți-o lasă această așezare, cu aproape 10.000 de locuitori (incluzînd comunele suburbane — Ernea și Saroșul pe Tîrnave), situat la periferia județului Sibiu este aceea a unei urbe depopulate, puțin ostile, parcă.

Deși este zi lucrătoare — 03.09.91 (sau poate tocmai de aceea!) și o oră oarecum matinală (10,30) străzile sînt aproape pustii. În drum spre centru, pe str. Gării, îmi propun un prim contact cu ... comerțul de stat. „Punctul alimentar” de aici este închis, cu toate că ... altfel reiese din orarul de funcționare. În imediata apropiere (pe strada Tudor Vladimirescu) se găsește „Atelierul Dumbrăveni” ale S.C. Agnitex S.A., în speță — o secție de mînuși pentru copii, femei și bărbați, cu peste 300 de angajați. Nici aceas-

ta nu funcționează, așa cum aflăm de la d-na maistru Livia SILVESTRU — singura persoană, de altfel, cu care am putut sta de vorbă — datorită imposibilității desfacerii produselor unității; începînd cu 01.09. a.c., secția a fost închisă, muncitorilor asigurîndu-li-se un salariu de 60%. Cu alte cuvinte, sînt șomeri. Pentru cîtă vreme, nu se știe încă ...

Descurajat, intru totuși în primul magazin privat ce-mi iese în cale — „Austria”. Micuț, cochet, cu o servire ireproșabilă; este profilat pe „cosmetice” auto, inclusiv anvelope de tot felul — la prețuri variînd între 900—2200 lei bucată. În plin centrul orașului, magazine destule. Puține sînt însă acelea care într-adevăr oferă ceva cumpărătorilor. Bineînțeles, cele ca-

re sînt deschise ... Magazinul „Sport” este în inventar; „Optica” este închis pentru că personalul său se află în concediu de odihnă; cofetăria și restaurantul nu funcționează în zilele de marți (poate că lucrătorii lor sînt ... superstițioși); „Farmacia”, „Mobila” și „Consignația” sînt și ele închise din motive necunoscute (probabil, lipsă „chef de muncă”).

În zilele caniculare — cum e și cea de astăzi — al, practic, toate șansele să te „deshidratezi” aici. O răcoritoare nu se găsește nicăieri. La restaurantul privat de lângă hotelul „Tîrnava” ni se oferă doar bere și pepsi-cola, la 95

(Continuare în pag. a III-a)

Ion GÎRNOD

Cetăți țărănești din Transilvania.

Foto: Iulian PREDA

INFORMAȚII... INFORMAȚII... INFORMAȚII...

De la Consulatul german

Pentru a ușura buna funcționare a instituției, s-a deschis un birou de informații, la care se pot cere lămuriri asupra corectitudinii invitațiilor, pentru ca solicitantul să-și realizeze asigurarea necesară obținerii vizei.

Biroul de informații funcționează între orele 9.00—12.30, iar în cazurile SPECIALE între orele 14.00—16.00. Ghișeul de vize funcționează între orele 9.00—12.30.

Pentru realizarea unor servicii civilizate este absolut necesar să nu se confunde intrarea în Consulat pentru obținerea de informații, cu rămânerea la ghișeul pentru depunerea actelor.

Zilele fiilor satului

În cadrul Muzeului Civilizației Populare din Dumbrăveni Sibiu, duminică 8 septembrie a.c., va avea loc o manifestare, ce tinde să devină tradițională pentru această instituție: „ZILELE FIILOR SATULUI” la care participă locuitori ai satelor de unde provin monumentele, de data a-

Anunț

Anunțăm cititorii revistei STEAUA (Cluj-Napoca) că nămita publicație se găsește la toate librăriile centrale, cît și la chioscurile de difuzare a presei (PTTR).

Conferința județeană a Partidului Alianței Civice

Vineri, 6 SEPTEMBRIE 1991, ora 17, la Sala Studio a Casei de Cultură a Sindicatelor din Sibiu, are loc Conferința județeană a Partidului Alianței Civice. Participă membrii P.A.C. din tot județul. Adeziuni pentru înscrierea în P.A.C. se pot completa și la intrarea în sală.

Tradiție și actualitate

Valea Hîrtibaciului

Din dorința de a se renaște viața spirituală a credincioșilor ortodocși români din zona „Văii Hîrtibaciului”, dorință exprimată de o mare parte a credincioșilor noștri preotul Stancu Ioan împreună cu preoții Avram Aurel de la Nocrich, Rusu Moise de la Marpod și Tichindeal, Rus Ioan de la Ilimbav, Hampu Ioan de la Ghijasa de jos și Popescu Mircea de la Alțina, ajutați de un comitet de inițiativă, condus de domnul Cătană Corneliu, credincios ortodox originar din Marpod, am purces la ctitorirea unui așezămint monahal, în locul altuia mai vechi, distrus de tunurile generalului de tristă amintire, Bukow.

Locul unde presupuneam că ar fi existat acest așezămint ar fi deasupra Ilimbavului, în spre Săsăuș, schitul fiind pomenit în anul 1765 ca fiind în hotarul Săsăușului, „avînd un călugăr pe nume Isaia” și ca avînd „teren arător 5 gălete”.

(Ștefan Meteș: Mănăstiri Românești din Transilvania și Ungaria, pag. 139).

Tot în apropiere, la aproximativ 15—18 km. de Săsăuș mai este menționată existența unui alt schit, în „Pădurea Părului” pe „Valea Mică”, în hotarul satului Săcădate — schit despre care știm că în anul 1774 avea „un călugăr și teren arător 5 gălete și două mierțe și o vie” (Ștefan Meteș: Mănăstiri Românești din Transilvania și Ungaria, pag. 139).

Un act din data de 27 mai 1786 vorbește despre distrugerea acestui așezămint, act care (după Ștefan Meteș) se află la arhivele de stat din Viena.

Despre schitul din hotarul Săsăușului amintesc și monografiile satelor din stînga Hîrtibaciului: Hosman, Fofeldea,

(continuare în pag. a IV-a)

preot Ioan STANCU
(Roșia)

PROCESUL COMUNISMULUI ♦ PROCESUL COMUNISMULUI

Mircea Eliade despre libertate

Acum când se discută problema libertății, este bine să ne întrebăm ce poate însemna acest cuvînd, în secolul XIX. Se cucerise dreptul libertății religioase, erai liber să divorțezi, se cucerise dreptul libertății de conștiință.

Este ușor de înțeles că această libertate contractuală privește foarte puțin problema libertății de sine. E vorba de drepturi, dreptat cucerite, dar care nu implică deloc libertatea individului.

A fi liber înseamnă, înainte de toate, a fi responsabil față de tine însuși. Ești liber pe viața ta — adică orice act pe care îl faci te angajează; trebuie să dai socoteală de el. Participarea la drepturi, însă, nu te angajează cu nimic, este o „libertate” exterioară, automată; e un permis de liberă circulație în viața civilă și privată. Nu riști nimic cu un asemenea permis; nu te angajezi nici moral, nici social. Ce înseamnă, în adevăratul sens, un om liber, cu desăvîrșire liber? Este acela care răspunde cu propria-i viață pentru oricare act pe care-l săvîrșește. Nu poți fi liber dacă nu ești responsabil. Libertatea adevărată nu implică „drepturi”, ele fiind date de alții. Ești liber când răspunzi pentru orice act pe care îl faci.

Ești liber — adică responsabil de viața ta; o poți trata sau o poți crea.

Epocile ce au ignorat acest sens al libertății au dat cel mai mare număr de ratați.

Teama de responsabilitate silește omul modern să renunțe la libertate pentru drepturi.

A face acte nesancționabile, nu înseamnă a fi liber.

Dr. Mircea MIȚARU

Scrisoare deschisă

Tovarășe M.B.

Vă amintiți cu siguranță de mine, ca student, în timp ce erați profesor de marxism-leninism la Institutul de arhitectură „Ion Mincu” din București și priveați cu „ură de clasă” planșele mele cotate cu „zece + medalie”, la cursurile de pregătire pentru admiterea în învățămîntul superior.

În calitate de șef al comisiei de promovare, vă amintiți de eforturile disperate făcute pentru respingerea obținerii „notei speciale”, condiție de reușită la examen, pentru că eram băiat de colonel și mama profesoară — deci mici burghezi, desconsiderați la acea vreme pe nedrept.

Rețineți, de asemenea încercările făcute pentru excluderea mea din facultate, pentru că tatăl meu a fost citat ca martor într-un proces ridicol, la tribunalul militar de război; m-ați respins la colocviu, deși am răspuns de nota 10 (zece) punîndu-mi o întrebare suplimentară din „Problemele economice” de Stalin — neapărate și obținute doar de Dvs. de la edi-

tura politică!

După șase ani de persecuție și timorare, în sfîrșit ați reușit să mă scoateți din prediplomă, împreună cu cei mai buni studenți, pe motiv că: „am fost simpatizanți ai contra-revoluției din Ungaria”. Am avut șansa, însă că s-a strecurat între noi și un coleg cu rude în CC al PCR, care în cele din urmă ne-a salvat pe toți.

Ajuns în final arhitect „cu diplomă” v-am dovedit, în afara talentului recunoscut unanim, și o profesionalitate care îmi dă dreptul să vă disprețuiesc, și ca arhitect, profesiune pe care ați abandonat-o.

În mod surprinzător „ați fugit în occident” mai de mult, unde eu, lipsit de șansa Dumneavoastră, nu am putut rămîne... să vă întîlnesc și să vă privesc în ochii, a căror strălucire de iudă, au reflectat mereu o viață trăită în minciună și ticăloșie!

V-am iertat, încercînd să vă șterg din memorie.

arh. E. NICULIU

În dicționarul limbii române, la pag. 114, se precizează: Persoana care săvîrșește fapte josnice, care este mișel, ticălos, netrebnic se numește „CANALIE”.

Telespectatori care au vizionat într-una din serile trecute filmul documentar „Memorialul durerii — Mărturie din închisorile comuniste — Episodul II — Schingiuit și schingiuitori”, film ce redă realitatea la o scară extrem de redusă, au avut ocazia să vadă pe micile ecrane prototipul „CANALIEI”.

Alexandru Nicolski, care n-are nimic comun cu țara și cu poporul nostru, el fiind de fapt exponentul fidel al tiraniei comuniste care ne-a torturat poporul peste patru decenii. De profesie criminal, unul dintre cei mai renumiți „arhitecți” ai torturilor aplicate deținuților politici anticomuniști din România, torturi ce au depășit cu mult granițele rațiunii. Într-un limbaj analfabetic și deosebit de cinic, spunea că nu știe nimic despre cele petrecute în penitenciarul din Pitești și că și-a făcut doar datoria.

Datoria lui era deci de a inventa și aplica cele mai diabolice metode de schingiuire și ucidere, a tot ce avea mai sînt și mai valoros acest popor, tineretul studios, care se opunea cu înverșunare comunismului ateu, impus cu forța în țara noastră, de către forțele obscure ale Imperiului roșu.

Pentru serviciile deosebite

CANALII!

aduse „Canaliilor superioare”, fusese coplesit cu privilegii pe măsura faptelor, privilegii pe care le mai păstrează și azi. Locuiește într-o vilă cu șapte camere, cu pereții acoperiți de tablouri de mare valoare, dispunînd de un confort de excepție. Toate acestea din munca și sudoarea poporului, pe ai cărui fii i-a torturat și ucis în temnițele comuniste. Iată cum sînt „pedepsiți” uci-gașii poporului nostru, de către „justiția” democrației „originale”.

Noi, supraviețuitorii „holocaustului comunist” nu vom înceta lupta, pînă cînd în țară nu va avea loc „Procesul canaliilor”, premegător „Procesului comunismului”. Considerăm că fără a se cunoaște adevărul tragic din închisorile comuniste, adevărata noastră istorie, din ultima jumătate de veac, nu poate fi scrisă.

Numărul „canaliilor” din întreaga țară ar fi de ordinul cîtorva sute. În primul lot ar trebui incluse: „Canaliile superioare”: Alexandru Drăghici, Dulgheru, Alexandru Nicolski; apoi „Canaliile principale”: Crăciun, Koller, Dorobanțu, Ianninski, Domokoș, Feceoru, Maromet; și „Canaliile executive”: Istrate, Mihălcea, Vlad, Somlea, I. Somlea II, Bunea, Cîmpeanu, Cîrciu, Iamandi, Mihaș, ș.a.

În ce mă privește, nu voi acuza pe acel securiști care m-au amenințat doar sau m-au înjurat, pentru că în acea vreme limbajul respectiv era la modă, iar cei ce-l practicau, fără a recurge la mijloace mai dure, nu erau cu totul „abrutizați”, mai aveau încă ceva omenesc în ei.

Privitor la „Canaliile” a căror victimă am fost, sînt dispus oricînd să depun mărturie în fața instanței, cu toate detaliile de rigoare, împotriva lui: Istrate, Cîmpeanu, Mihălcea, Somlea I, Somlea II, Bunea, Cîrciu — toți foști angajați la penitenciarul Gherla. Aceasta, nu din sentimente de răzbunare, ci mai degrabă din considerente civice. Este necesar ca poporul și mai ales tineretul să cunoască întregul adevăr despre tragediile petrecute în temnițele comuniste, pentru ca astfel de atrocități să nu mai aibă loc niciodată pe pămîntul României.

Mii de foști deținuți politici sînt dispuși să depună mărturie în viitorul „Proces al comunismului”, care va trebui să aibă loc cît mai curînd, chiar dacă nu este pe placul actualei Puteri.

Îi asigurăm pe dl. Iliescu că nu intenționăm să declanșăm o „vinătoare de vrăjitoare”, de care d-sa se teme atât de mult, dar o „vinătoare de canali” în mod cert va fi declanșată.

Și-apoi vom mai vedea!

Aurel MAXIM

Oportunitatea unui Nürnberg al nostru

Serialul consacrat regimului de viață și detenție din penitenciarele universului concentraționar comunist vine să facă oarecare lumină asupra tragismului inimaginabil al unor captivi, judecați sumar și condamnați la ani grei de temniță de către „justiția” comunistă. Era, de fapt, o condamnare la moarte lentă, deci inevitabilă pentru cei mai mulți osîndiți. Pentru puterea totalitară, inspirată de forțe oculte din afară, animată de ură și ambiții bestiale, era un scop, dacă nu declarat, premeditat cu bună știință. Sub perfidul pretext al reeducării, un anume mod de spălare a creierelor, de fapt, o anulare a personalității deținuților, „experimentul” Pitești și nu numai acesta,

se insinua ca o distrugere fizică și morală a elitei politice și a altor categorii sociale opo-nente regimului comunist.

Tineretele generații trebuie să știe, să nu uite și în măsura în care există o justiție immanentă, să nu ierte. Trebuie să spunem că avem de-a face cu crime împotriva umanității, în varianta asasinatelor politice.

Cinste și prețuire trebuie să arătăm acelor supraviețuitori ai gulagului românesc, care se constituie martori oculari, curajoși în fața aparatului de filmat. Sperăm că o vor face și atunci cînd justiția le-o va cere. Mai există încă foști deținuți politici care refuză și azi, după decembrie '89, să facă declarații publice, de teama reînvierii unor structuri oprimate, considerînd că este mai prudent să tacă. Mă tem că trebuie să-i înțelegem și pe aceștia. Este efectul, cu bătaie lungă, al „reeducării”. Un prieten al meu, condamnat la 15 ani temniță grea, pentru „uneltirea împotriva poporului”, a acceptat să scriem împreună un memorial din temnițele comuniste ca în scurtă vreme să se răzgîndească, motivînd că s-ar putea expune unor posibile presiuni și atacuri, atîta timp cît „vremurile sînt încă nesigure”. Mi-a fost imposibil să-l conving de contrariu. Am păstrat doar pe „banda” memorii citeva secvențe relatate ilo tempore, secvențe care încă mă mai cutremură la derularea lor. Bătăile și schingiuirile de tip in-chizitorial, dar stilizate în manieră gestapovistă și comunistă erau de notorietate. Se folosea cu precădere anihilarea convingerilor politice și religioase, prin infometare și alte forme diabolice de deturmare a conștiințelor. Nichifor Crainic, după ce declara „bucătarului” tortionar că își păstrează credința în Dumnezeu, trecea mai departe în șirul deținuților subnutriți.

După 5 zile de infometare a cedat, declarînd că renun-

ță la credință. Cine l-ar putea judeca prea aspru pentru aceasta? Era unul din multele „cazuri” de renunțare forțată la principii și demnitate, care erau călcate sistematic în picioare de maestrul torturii.

În orice democrație din lume s-ar pune, firesc, problema responsabilității pentru suferințele create unor sute de mii de indivizi, deveniți, peste noapte, din oameni liberi deținuți fără drept de apel și apărare cine va plăti pentru suferințele și viața acestora? Cine și cui i-a dat dreptul, în plin secol al XX-lea, să frîngă destine să suprimă vieți? Omenirea nu se lasă coplesită de tiranie decît temporar. Drept care s-a desfășurat un proces la Nürnberg pentru crime de război. Astăzi, societatea românească avidă de democrație, își poate regenera organismul său încă subred și printr-un Nürnberg al nostru. Altfel totul este zadarnic. Victimele nu pot merge cît la cîrmă în zidirea unei reale libertăți.

George LIMBEANU

P.S. Serialul amintit este necesar ca un început salutar. Dar nu și suficient. Documentele de arhivă, încă ferecate cu șapte lacăte, vor trebui să devină probe irefutabile pentru o justiție care își asumă stabilirea adevărului și sancționarea vinovaților după lege.

Cine sapă groapa altuia...

La învățămîntul politico-ideologic se repeta, cu o insistență demnă de cauze mult mai bune: „comunismul este groapa capitalismului”. Analizînd situația internațională din vremea din urmă, constatăm că evenimentele decurg în sens exact invers. Vorba românului: „cine sapă groapa altuia...”

Gh. DUMITRESCU

Sînt printre noi destui care se uită mirați că se cere un proces al comunismului. Ba unii, mai rîtoși, chiar protestează, iar dacă au acces la cuvîntul tipărit aruncă lături. Să nu înțeleagă ei că acest comunism este vinovat de crimă împotriva umanității? Să nu fi aflat, măcar după decembrie '89, că în închisori au murit sute de mii de oameni, să nu fi înțeles că morții acestui înșingărat decembrie '89 au fost trecuți pe lumea cealaltă de către comunism? Să nu fi înțeles că dezastrul economic al țării este opera comunismului? Să nu fim atît de creduli!

Ei sînt dintre uneltele cu care și-a executat comunismul opera. Au fost răsplătiți, peste eforturi. Au înțeles și au acceptat complicitatea. Democrației îi sînt inutili. În consecință o dușmănesc, pentru că ea nu-i va mai răsplăti.

Egoismul le guvernează atitudinea. Nu altceva în numele binelui public rușinați-i. Lovit peste rit, și porcul se retrage!

Ion UNGUREANU

Întâlnim două feluri de neo-comuniști: unul cu simțul măsurii, care caută să-și revină dintr-o aventură istorică în care a fost obligat să intre, altul sălbatic, fostul torționar. Cel cu simțul măsurii este cel cărui i s-a luat religia și acum ea (religia) i se dă înapoi, cel sălbatic este cel care a luat religia altuia și a păstrat-o pe a lui. Acum nu-i convine să dea înapoi aceea mică parte din sufletul religios care a mai rămas. Are, deja, sentimentul proprietății...

Cultura națională este identitatea spirituală pe această lume a unui popor și a unei limbi este umbra lui Dumnezeu pe un pământ anume. Ateistii doreau ștergerea acestei identități. Întrebările și răspunsurile comunică între ele. După două mii de ani, fiul cu tatăl nu s-au împăcat, fiul, Iisus Dumnezeu păcii, Iehova Dumnezeu războiului. Sînt două soluții: ori cei care au lucrat și lucrează în numele lui Iehova, îi păstrează corect directivele (indicțiile) și avem de-a face cu un zeu care urăște semînția umană, ori cei care se revendică de la

„A fi” sau „a avea”?

legile lui sînt ipocriți și oportuniști, de multă vreme, devenind trădătorii dumnezeirii. Nu întîmplătoare sînt aceste considerații, căci pe plan spiritual, există conexiuni între titlul articolului și „omul nou” creat în răstimpul a mai bine de patru decenii, de către regimul comunist. Două verbe conduc lumea: a fi și a avea (în timp de pace) și a avea și a fi (în timp de război).

În această schimbare de ordine stă sensul religios despre care am vorbit mai înainte. Tot ceea ce înseamnă Dumnezeu este o plenitudine a lui „a fi”. Oamenii fără Dumnezeu se vor simți amputați, mutilați în ființă, deci, să-l lăsăm fără Dumnezeu, cu puțină consistență spirituală a existenței lor. Noi (cei cu ideii radicale, innoitoare) sîntem sub semnul lui „a fi”, ei (profitorii) sînt sub semnul lui „a avea”.

Să vedem acum ce legătură există între acest excurs teoretic și foarte concreta lege

a privatizării care nu de mult a tulburat apele Parlamentului nostru. Pentru a se realiza privatizarea așa și nu altfel, s-a mers pas cu pas, trecînd prin toate formele de comunism pe care le-am trăit noi, românii, de la „eliberarea” (sic!) sovietică încoace. Mă puteți contrazice, desigur. Dar aveți argumente consistente?

Schimbarea raportului între „a fi” și „a avea”, de către cei care au scenarizat și regizat tot ei au denumit Revoluția care nu s-a făcut pentru ca noi, cei mulți, să scăpăm din robia comunismului nerealizat, ci pentru ca ei, nomenclaturistii, în număr de cîteva mii, să-și împartă averea acestui popor. Este o apoteoză așteptată de ei de multe decenii. Acum un an și șapte luni, revoluționarii de profesie, au desfășurat un testament pe care tot ei l-au scris, înainte de revoluție. Mulțimea așteaptă, înjurînd și blestemînd, răbdătoare ca întotdeauna, să-i fie respectate drepturile promise de către aceiași revoluționari de profesie.

Gh. DUMITRESCU

CARTUȘ

Cu ochiul lipit de gaura cheii...

...unii mîncători de rahat, stau nemișcați și încearcă să surprindă toate amănuntele vieții noastre trecute, actuale și viitoare, pentru a se lansa apoi într-o partidă interminabilă de bîrfă și șantaj.

Acești indivizi merg pînă acolo încît elaborează adevărate studii asupra celor care le-au căsunat cu ceva. Au date începînd cu bunicii și sfîrșind cu nepoții. Nu ezită să folosească ceea ce au adunat și interpretat în mod personal, pentru a improșa pe cineva cu noroi, pentru a desființa o idee, sau pentru a obstrucționa o activitate generoasă.

Trecutul (și prezentul) lor, de obicei murdar, caută să-l ascundă de privirile altora și pozează în frumoși, curați, cinstiți.

Atunci cînd realitatea nu le permite o luptă adevărată și corectă, apelează la arsenalul datelor culese, pe care le vînd pe piața credulilor care așteaptă cu gura căscată noutăți despre X sau Y.

De multe ori găsește sprijin la alte lichele de teapa lor și în haite, declanșează atacuri după atacuri asupra celor care îi deranjează. Uită vechiul proverb românesc: „Ciinii latră, ursul trece”.

Tuturor din această categorie le doresc, pe ochiul lipit de gaura cheii, o cataractă de grosimea unei piei de rinocer.

Dan Ioan BOGDAN

Retragere din sindicat

Am primit la redacție o adresă a unui grup mare de sindicaliști de la Societatea Comercială RETEZAT S.A. (fost IUPS), care doresc să se retragă din sindicat.

Dăm mai jos scrisoarea pe care am primit-o din partea acestora:

„Ca urmare a scumpirii excesive a tuturor produselor, majoritatea salariaților din IUPS Sibiu au hotărît să nu mai plătească cotizația la sindicat deoarece:

— sindicatul nu apără interesele salariaților;

— sindicatul nu este afiliat la o confederație sindicală puternică.

— liderul de sindicat nu a fost ales în mod democratic de către salariații din întreprindere;

— sindicatul nu se ocupă de

probleme de producție ale muncitorilor;

— sindicatul a încurajat birocrația și lenevia;

— sindicatul a dus la negocierea salariilor de mizerie pe care le avem;

— sindicatul încurajează corupția și hoția din fabrică;

— nu știm ce se întîmplă cu cotizațiile plătite de noi la sindicat.

De aceea am hotărît retragerea din sindicat, sau cerem demisia actualiei conduceri a sindicatului și propunem alegeri care să se desfășoare sub semnul corectitudinii”.

Scrisoarea primită de la sindicaliști este însoțită de un tabel nominal, depus și la registratura întreprinderii sub nr. 2312 din 1991 luna 09 ziua 4 și care conține peste 80 de semnături.

D.I.B.

Dumbrăveni —

un oraș...

„Închis” (!?)

(urmăre din pag. 1)

lei cutia. Cui îi dă mâna, bineînțeles...

Încheiem periplu nostru cu o scurtă descindere la Centrul școlar nr. 12 (cu cămin școală și școală profesională) pentru handicapați. De la d-na directoare Maria TOMNIUC aflăm că, fetele se află încă în tabere, în vacanță.

Îi promit că vom reveni după această vacanță, în care se află... tot orașul, dar, mai ales, unitățile de servicii a populației. Pînă cînd, domnilor edili ai orașului?

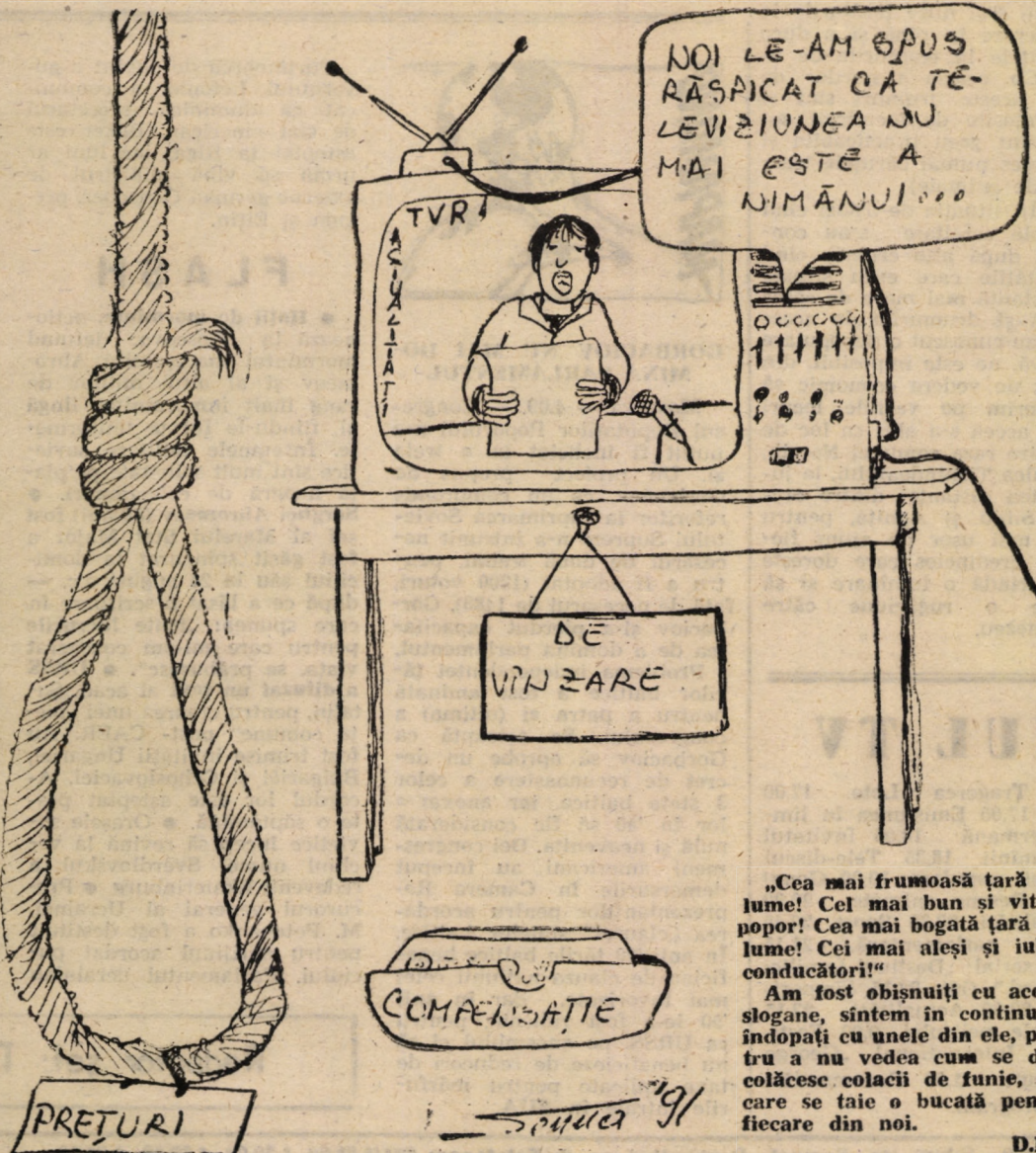
Economie de piațe

Am auzit atîta vorbindu-se despre economia de piață de ni s-a aplecat. Probabil că asta se și urmărește. Și cum lămiile costă 230 lei/kg, ca să ne treacă greața, trebuie mai întîi să ne „ușurăm” portofelul, căci și așa ceva se urmărește de către „unicatele” din conducerea de partid și de stat. De ce? De-aia, ca să devenim iarăși ascultători și răbdători cum am fost, nu demult și mai... totdeauna. Am auzit vorbindu-se atîtea despre economia de piață încît am ajuns la convingerea că la noi (în societatea fesenistă multilateral dezvoltată) o poți întîlni numai la piață (adică în piețele agro-alimentare). Aici există într-adevăr cerere și ofertă.

„Specialiștii” de la cirna economiei naționale ar avea enorm de învățat de la precupeți, dacă într-adevăr „nu ar precupeți nici un efort”. Însă lor li se pare mai important să liberalizeze prețurile, să taie subvențiile de la buget și să dea interviuri la TV, explicînd cum că „Reforma” e atât de dură pentru că nu se poate fără ea. Ajungi să nu mai pricepi nimic. Pentru că (și) asta se urmărește. De ce? Păi, tot de-aia, ca să-și facă d-lor mendrele (cu susținătorii lor cu tot) și afacerile.

Ce păcat că nu avem mai multe piețe (agro-alimentare) ... Dar la noi este o economie teribilă. Economie de piețe.

Ovidiu TOMULEȚIU

„Cea mai frumoasă țară din lume! Cel mai bun și viteaz popor! Cea mai bogată țară din lume! Cei mai aleși și iubiți conducători!”

Am fost obișnuiți cu aceste slogane, sîntem în continuare îndopați cu unele din ele, pentru a nu vedea cum se descolăcesc colacii de funie, din care se taie o bucată pentru fiecare din noi.

D.I.B.

Monarhia la bani mărunți

Cel puțin ciudată este viața monarhiei oferite de actuala putere. Jocul de-a „uite coroana, nu-i coroana” înde să înlocuiască oina, ea sport național (ultimul rege în viață a fost o dată stopat la marginea careului și a doua oară a primit un penalty, executat prin extrădare de Ministerul de Interne).

În același timp, însă, venerarea glorioșilor domnitori continuă. E drept, pe vremea lui nea Pingelică se pornea de la Burebista, dar acum, pentru că vremurile s-au schimbat, se face totuși o selecție. Sînt preferați Mihai Viteazul, Ștefan cel Mare, Vlad Țepeș,

Alexandru, Ioan Cuza și încă vreo cîțiva. Oricum, sînt, pe cît se poate, evitați Carol I, Ferdinand și Mihai I.

Pe noile monede ce vor intra cîrînd în circulație (20 lei și 50 lei) vor figura Ștefan cel Mare și Alexandru Ioan Cuza. Ștefan cel Mare este mai prezent ca niciodată, prin faptul că dorim întregirea Moldovei în vechile hotare; Alexandru Ioan Cuza, prin Unire a făcut primul pas din istoria noastră modernă spre întregirea Neamului.

Să înțelegem oare că devalorizarea leului va atinge asemenea nivele încît Mihai Viteazul (primul întregitor de țară) va apărea pe moneda de 100 de lei, Carol I (cîștigătorul Războiului de Independență) pe cea de 500 de lei, iar Ferdinand (primul Rege al României Mari) pe cea de 1000 lei?... Se pare că da, pentru că, din cîte se aude, bancnotele de 500 (cu Brîncuși) și cele de 1000 (cu Eminescu) nu au voie să iasă din țară, pentru că nu au acoperire. Și pentru că leul își va continua, probabil, declinul vor fi necesari și alți bănuți cu mai multe zerouri, ce vor trebui să poarte efigiile mai... multor domnitori. Pentru a inspira, propun domnilor de la Banca Națională și Monetăria Statului următoarea listă de domnitori: Vlad Călugăru, Mihnea cel Rău, Petru Șchiopu, Bogdan Orbu, Despot, Mihnea Turcitu, Ștefan Surdu, Alexandru cel Rău, Ioan cel Cumplit, Ioan Potcoavă, Aron Tiranul, Petru Cazacu, Alexandru Coconul, Gașpar Grațiani etc.

Marius GHEORGHIU

P.S.: Apropos, din cîte știu, pe bancnotele străine (vezi mult tînjitul dolar) apar chipuri ale unor oameni de stat, despre care se pot spune multe, dar, în nici un caz, că ar fi trăit și murit în mizerie. Nu-mi amintesc, însă, ca americanii să fi multiplicat chipul lui Edgar Allan Poe (mort ca și Eminescu și Bălcescu în cea mai cruntă mizerie). S-ar bucura oare marele nostru poet să știe că, în epigonica noastră încercare de a ne apropia de occidentali, prin guvernanti, în marea parte școliți în apus, el apare pe cea mai valoroasă (deocamdată) bancnotă a țării?... Sau ar ofta exclamînd: „Ce a scos din voi Apusul, cînd nimic nu e de scos?” M.G.

PIERDERI

■ Pierdut borsetă în taxi particular în data de 4 septembrie pe ruta Gușterița — Lițeul „Gh. Lazăr”. Găsitorelui recompensă. Comunicați la redacția ziarului „21 Radical”, str. Samuel Brukenthal nr. 2 Sibiu. (4834)

■ Pierdut foaie matricolă pentru clasele I—VIII, eliberată de Școala generală Norich — nr. 431/19 dec. 1979, pe numele ADAM MIOARA. O declar nulă. (4833)

VINZARI—CUMPARARI

■ Vind Trabant 601 S preț convenabil, precum și video marca Player Electa, stare perfectă. Relații zilnic la adresa: Hampu Dumitru — Gușterița, str. Muntelui, nr. 1162, jud. Sibiu, după ora 12. (4831)

■ Casă de vânzare: 4 camere, șură, grădină cu pomi 1135 mp. Pe valută (DM). Adresați: Ehrman Heinrich, comuna Șura Mică, str. Principala nr. 433, jud. Sibiu. (4832)

■ Vind mobilă sufragerie Regence, cameră tineret, bucatărie Lucica. Telefon 8 25 89. (4836)

Mica publicitate

■ Vind 2 televizoare color. Adresați: Famm. Schuller, str. P-ța 6 Martie, nr. 25, Sibiu. (4838)

■ Cumpăr tease pentru struguri, capacitate între 400—1000 kg. Telefon 3 45 02 sau 3 25 29. Familia Șoaită. (4803)

DIVERSE

■ BRAVO S.A. organizează excursie la ISTANBUL, vineri, 13.09.1991, telefon 2 77 02 sau 1 14 95. (4837)

un ziar pentru
toată lumea

● informații, opinii, comentarii, anchete, publicitate

Poate fi cumpărat la toate chioșcurile de difuzare a presei.

Abonamentele se fac prin factorii poștali, oficiile PTTR și la sediul redacției.

■ Deosebit de avantajos transportăm persoane în orice localitate din GERMANIA, informații permanente la telefon 924/1 32 32. (M.P.)

DECES

Sintem alături de colega noastră Dr. CLAUDIA MUNTEANU la marea durere pricinuită de decesul mamei.

Colectivul Centrului de Medicină Preventivă al Județului Sibiu (4839)

Zona gării sau haosul ca virtute

Piața Gării, îngustă și învechită, este un loc unde doar oamenii care posedă un deosebit talent de navigatori li se recomandă pătrunderea la bordul propriului vehicul. Dacă în cursul săptămânii situația este la limita toleranței, în zilele de duminică și sărbători ea devine absolut intolerabilă și seamănă mai mult a cetate asediată. Traficul se blochează la fiecare câteva minute și este semnalat de cacofonia claxoanelor, susținută de vorbe „de dulce” schimbate între soferi, între aceștia și pietoni, între pietoni și comercianți etc.

Pietoni de toate vârstele și de toate culorile, însoțiți de bagaje de toate dimensiunile sînt obligați să aștepte ore în șir în picioare, dacă nu au norocul să prindă un loc pe un soclu, un gard, sau o bordură în așteptarea veșnic întârzierilor mijloacelor de transport. Nici o bancă, nici un refugiu. Pavaul ondulat și spart arată ca după un război, iar pe timp de ploaie, acest loc se poate numi pe drept cuvînt: **Piața celor 1000 de băltoace**. De ești mai grăbit, pentru a nu scăpa trenul, nu te oprești la tonetele, gheretele și mesele improvizate ale comercianților stradali, ci te așezi în rînd la uriașă coadă din fața „caselor de bilete”. În ciuda faptului că toate vind doar „locuri în picioare” și e lume multă, este doar o „casă” pentru fiecare direcție de mers. Dacă ai norocul să fii posesorul unui bilet, dar nu vrei să bei niște apă, va trebui să-ți pui pofta în cui, pentru că țîșnițoarele de pe perone nu prea funcționează, iar aceea la care curge apă e o coadă, agitată și agresivă, formată din pasagerii acceleratului sosit mai înainte. A te baza pe speranța că te vei răcori în tren e cel puțin absurd, de vreme ce barul și restaurantul trenului e sau gol, sau închis, sau ... nu există.

Pentru că acest loc este una dintre cele mai importante porți de intrare ale orașului, cred că e necesar să se acorde o maximă atenție zonei; trebuie nu doar sistematizată, ci mai ales **asanată**. Nu de alta, dar de la poartă îți dai seama de vrednicia unui gospodar.

Marius GHEORGHIU

O stradă — un Om

În București, porțiunea de bulevard dintre Piața Romană și clădirea cinematografului ARO purta numele de **Bulevardul Take Ionescu**. În spațiul din fața clădirii Leonida, astăzi, la parter sînt câteva magazine alimentare („Comalment” și „Vinătorul”) se afla statuia marelui om politic român. Comuniștii au demolat statuia și au radiat încă un nume al istoriei naționale.

La acest bulevard se racorda o stradă — **Atena**, din Piața Amzei, în dreptul restaurantului „Grădinița”. La sfîrșitul anilor '50, numele ei a fost schimbat în Nikos Belolianis. După evenimentele din decembrie '89 acestea i-a fost atribuit numele bulevardului cu care face joncțiune. După tradiția din regatul Româ-

niei Mici, tronează o tablă emailată pe care stă scris cu albastru pe fond alb, nu numai numele ci și câteva date explicative: „**TAKE IONESCU**, om politic român 1858—1922”.

O reparație s-a făcut, dar în insuficiența ei este meschină și cinică. De ce să fie dat acest nume ilustru unei frînuri de stradă și nu bulevardului. De ce să nu fie restaurată statuia?

Să amintim eforturile uriașe făcute de Take Ionescu, prin Liga culturală, în slujba luptei pentru emanciparea națională a românilor din Austro-Ungaria și ar fi suficientă justificare pentru **restitutio in integrum**.

Ion UNGUREANU

Valea Hîrtibaciului

(urmare din pag. 1)

Marpod și Ilimbav. Aceste monografii mai amintesc despre o răscoală a românilor, împotriva represiunii și încercării de trecere forțată la unitate, pe care generalul Bukow a început-o în anul 1761 împotriva răsculaților conduși de călugărul Sofronie de la Cioara represiune în urma căreia au fost distruse peste 150 de mănăstiri și biserici ortodoxe din Transilvania.

Se cuvine să amintim aici și faptul că bisericile parohiale Săsăuș (1780), Mohu (1782), Fofeldea (1814) și Tichindeal (1818) sînt pictate de frații Grecu, originari din Săsăuș, în acea tulburătoare cumpănă dintre secole, fiecare în parte fiind o adevărată scriptură ilustrată. Acești zugrăvi, în realizarea operei lor au dat dovadă de cultură teologică, pe care probabil și-au însușit-o călăuziți de monahul Isaia de la schitul Săsăușului. O notă aparte a întregii lor opere picturale o dă culoarea galbenă, predominantă, care după ipoteza unor specialiști ar egala albastrul de Voroneț.

Noi credem că aceste mici schituri, cu avere puțină, care au fost pe întreg teritoriul Transilvaniei ar trebui să renască pentru binele credincioșilor de aici și al poporului român din întreaga țară. De aceea, ca preoți și fii ai acestor meleaguri am inițiat construirea acestui așezămînt nu pe locul în care a fost, ci în

apropierea locurilor respective, din motive foarte serioase:

— Satul Săsăuș era în acea vreme un sat înfloritor (avea peste 1500 suflete) și era așezat la unul din vechile drumuri care făceau legătura între Valea Hîrtibaciului și Țara Oltului, drumul urmînd spre Ucea, Făgăraș;

— Celălalt schit, de la Săcădate, era în apropierea drumului vechi, cu trecere de la localitățile Hosman, Cornățel și ieșire la Avrig, Porumbacu, pe lîngă localitățile Glimboaca, Săcădate. Aceste drumuri erau folosite de hîrtibăceni pentru a merge la tîrguri, pentru a-și duce țesăturile la prelucrare în pîuă și a duce semințele la teascurile de ulei. Cu ocazia tîrgurilor de țară, aceste drumuri sînt și azi folosite de locuitorii zonei (sînt greu practicabile și au acces numai căruțele tractate de animale);

— În situația de astăzi cînd șoselele asfaltate s-au construit după alte criterii, cînd localitățile care erau situate la distanță mai mare de calea ferată și drumurile de acces auto au cunoscut o depopulare masivă, ne este imposibil, din punct de vedere economic să rectificăm pe vechile locuri și de aceea s-a ales ca loc de ctitorire raza comunei Nocrich, la Valea Tichindealului, la jumătatea distanței dintre orașele Sibiu și Agnita, pentru a fi mai ușor de ajuns fiecărui credincios care dorește să aprindă o lumină și să înalțe o rugăciune către Dumnezeu.

Hramul așezămîntului este „Nașterea Maicii Domnului”, prilej de renaștere duhovnicească și totodată renașterea Văii Hîrtibaciului, cu satele ei puternice, populate cu oameni harnici, rugători și temători de Dumnezeu.

Rugăm pe toți cei ce-L iubesc pe Dumnezeu și cinstesc pe Mama Sa să participe **Duminică, 8 septembrie 1991, ora 9, la serbarea hramului și la sfințirea altarului, în aer liber, cu săvîrșirea primei Sfinte Liturghii la acest sfințit loc.**

GORBACIOV NU MAI DOMINĂ PARLAMENTUL

Moscova — 4.09. — Congresul Deputaților Poporului n-a putut fi încheiat în a treia zi. Un proiect propus de Gorbaciov, ca un compromis referitor la suprimarea Sovietului Suprem n-a întrunit necesarul de două treimi, pentru a fi adoptat (1200 voturi, față de necesarul de 1483). Gorbaciov și-a pierdut capacitatea de a domina parlamentul.

Problema independenței țărilor baltice a fost amînată pentru a patra zi (ultima) a congresului. Se așteaptă ca Gorbaciov să aprobe un decret de recunoaștere a celor 3 state baltice, iar anexarea lor în '40 să fie considerată nulă și neavenită. Doi congresmeni americani au început demersurile în Camera Reprezentanților pentru acordarea „clauzei” statelor baltice. În anii '20 țările baltice beneficiau de clauza națiunii celei mai favorizate, dar în anii '50 le-a fost ridicată, pentru ca URSS, pe ansamblul ei să nu beneficieze de reduceri de taxe aplicate pentru mărfurile intrate în SUA.

Purtătoarea de cuvînt a guvernului Letoniei a comunicat că duminică, secretarul de stat american, Baker este așteptat la Riga, iar luni ar urma să vină ministrul de externe german Genscher, precum și Eltîn.

FLASH

● **Hoții de morminte**, acționează la Moscova, jefuind mormîntul marelui Ahromeev și al altui militar de rang înalt înmormînit lîngă el, fiindu-le furate uniforme. Însemele militare sovietice sînt mult solicitate pe piața neagră de colecționari. ● **Sergei Ahromeev** (88 ani) fost șef al Marelui Stat Major a fost găsit spînzurat la domiciliul său la 24 august a.c. — după ce a lăsat o scrisoare în care spunea: „toate lucrurile pentru care mi-am consacrat viața, se prăbușesc”. ● **URSS a difuzat un text** al acad. Șatalin, pentru crearea unei „piețe comune” post-CAER. Au fost trimise invitații Ungariei, Bulgariei și Cehoslovaciei. Acordul lor este așteptat peste o săptămînă. ● **Orașele sovietice încep să revină la vechiul nume**. Sverdlovskul a redevenit Ekaterinburg. ● **Procurorul general al Ucrainei, M. Potebenko** a fost destituit pentru sprijinul acordat puciului. Parlamentul ucrainian

dominat de comuniști, a ridicat miercuri interdicția pentru P. Comunist. ● **Comsomolul** își va ține la 27 sept. congresul de autodizolvare. ● **Tiraspol**. Rusofonii separatiști din „R. Nistrenă” au reînunțat la amenințarea de a tăia legăturile Moldovei la gaz metan și curent electric, dar au refuzat să înceteze blocarea căii ferate, pînă la eliberarea liderului lor Igor Smirnov. ● **Chișinău**. Președintele Mircea Ioan Snegur a semnat 4 decrete, care prevăd:

— retragerea necondiționată a trupelor sovietice de pe teritoriul Moldovei.

— trupele Armatei Roșii se trec în subordinea Republicii.

— comisariatele militare trec în subordinea R. Moldovei, astfel ca recruții să-și poată satisface serviciul militar în țara lor.

— KGB din Republică este însărcinat cu paza frontierei, iar controlul vamal revine R. Moldova.

● **Copenhaga**. Elena Bonner, soția marelui savant Andrei Saharov, a afirmat că înainte de a pleca în Crimeea, Gorbaciov a vrut să instituie starea de urgență, dar prietenii săi l-au împiedicat.

Rubrică de Emil PORIME

PROGRAMUL TV

VINERI, 6 SEPT. 1991

10.00 Actualități. 10.10 Calendarul zilei. 10.20 Film artistic: „Alger” (S.U.A., 1938). 12.00 Super Channel. 12.35 Desene animate: „Pif și Hercule”. 13.10 Ora de muzică. 14.00 Actualități. 14.10 Mapamond. 14.45 „Mărturia ceramicii” — documentar artistic. 15.00 Mondo-muzica. 15.20 Avangpremieră. 15.30 Patrimoniul. 16.00 Limba noastră. 16.30 Agenda Festivalului Internațional „George Enescu”.

16.50 Tragerea Loto. 17.00 Știri. 17.05 Emisiunea în limba germană. 18.05 Invitatul săptămînii. 18.35 Tele-discul muzicii populare. 19.00 Gong! 19.30 Desene animate. 20.00 Actualități. 20.35 Sport. 20.45 Viața parlamentară. 21.15 Film serial: „Destinul familiei Howard.” (18). 22.15 Simpozion. 23.00 Actualități. 23.15 Vîrstele peliculei. 0.00 Festivalul Internațional „George Enescu”. 1.00 Recomandări din program.

Redactor șef: TRAIAN SUCIU